

Причорноморська
Фундація
Права

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ
ВПЛИВУ ЗАКОНОДАВСТВА НА РОЗВИТОК
СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН»**

10-11 травня 2013 р.

Частина II

м. Одеса

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПРИЧОРНОМОРСЬКА ФУНДАЦІЯ ПРАВА»**

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ
ВПЛИВУ ЗАКОНОДАВСТВА НА РОЗВИТОК
СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН»**

10-11 травня 2013 р.

Частина II

**Одеса
2013**

ББК 67.9(4укр)+67.52
УДК 34(477) : 341
С 90

С 90 «Сутність та значення впливу законодавства на розвиток суспільних відносин»:
Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 10-11 тра-
вня 2013 р.). – у 3-х частинах. – Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2013.–
Ч. II. – 132 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конфере-
нцію «Сутність та значення впливу законодавства на розвиток суспільних відносин».
Для студентів, аспірантів, викладачів, науковців юридичних вищих навчальних за-
кладів, представників судових та інших правозастосовних органів держави, адвокатів,
представників юридичних громадських організацій.

Усі матеріали подаються у авторській редакції.

Погляди авторів, викладені в цьому збірнику, необов'язково відображають позицію
організаторів міжнародної науково-практичної конференції «Сутність та значення
впливу законодавства на розвиток суспільних відносин».

ББК 67.9(4укр)+67.52
УДК 34(477):341

ЗМІСТ

НАПРЯМ 5. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Баженов М. І. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ.....	6
Бірюч О. В. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ТА ПРАВАЗАСТОСУВАННЯ ІНСТИТУТУ СУБРОГАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	9
Блажівська Н. Є. ОСОБЛИВОСТІ ВЧИНЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЕЛЕКТРОННИХ ОДНОСТОРОННІХ ПРАВЧИНІВ.....	11
Бутрин Н. С. ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ.....	14
Галаган М. С. ДО ПРОБЛЕМИ ПОРУШЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТРОКІВ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ.....	16
Георгіца Д. В. МИРОВА УГОДА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	18
Гиров К. А. ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ ПИТАННЯ ОБҐРУНТОВАНІСТІ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ОДНООСОБОВО КАСАЦІО-ДОПОВІДАЧЕМ – ЯК ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ «ФІЛЬТР».....	20
Голіш А. В. ХУДОЖНІЙ (ЛІТЕРАТУРНИЙ) ПЕРЕКЛАД ЯК ОБСЄКТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ.....	22
Грігораш С. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ СПАДКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	25
Зозуля В. О. ЗАСТАВА ЯК ВИД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ.....	28
Карапш К. В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТОРГІВЛІ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ.....	30
Коваленко О. Ю. МЕЖІ ВТРУЧАННЯ ДЕРЖАВИ У ПРОЦЕС РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН НА ПРИКЛАДІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ДОГОВОРІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ.....	33
Куплена Ю. О. ПРОБЛЕМАТИКА ПРИТРИМАННЯ ЯК СПОСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ.....	36
Мартинюк А. В. ВІДМЕЖУВАННЯ ДОГОВОРУ КОНТРАКТАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ВІД СУМІЖНИХ ДОГОВОРІВ.....	38
Мельник К. П. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ В УКРАЇНІ.....	40
Попенко А. Д. ЗАОЧНОЕ РАССМОТРЕНИЕ ДЕЛА В ГРАЖДАНСКОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ УКРАИНЫ.....	42

Руденко О. В. ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКОГО І СУМІЖНИХ ПРАВ ТА ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ	45
Савицька В. М. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ	48
Семків В. В. МЕТА ЯК ІСТОТНА УМОВА ДОГОВОРІВ ОРЕНДИ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ	51

НАПРЯМ 6. СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО

Вознюк В. В. ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ СУДУ У ВИРШЕННІ ПИТАННЯ ПРО РОЗРВАННЯ ШЛЮБУ ЗА ЗАЯВОЮ ПОДРУЖЖЯ, ЯКЕ МАЄ ДІТЕЙ	55
Стефанесі Д. Д. ЗАКОНОДАВЧІ ОБСТАВИНИ, ЩО Є ПІДСТАВОЮ НЕДІЙСНОСТІ ШЛЮБУ	57
Харішук Н. О. СІМ'Я В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	60

НАПРЯМ 7. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Бабаскін К. С. ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ – РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	64
Білогуб А. В. ЩОДО ОКРЕМИХ ПРОБЛЕМ ЛІЦЕНЗУВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	66
Вергун А. О. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖУ МОРСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ	68
Вільмовського Р. О. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ	70
Годженова Э. Р. ПРОБЛЕМИ ПРИМЕНЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ГАРАНТИЙ ЗАЩИТЫ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ ПРИ ИЗМЕНЕНИИ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА	73
Зайка В. В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	76
Змайлов Р. Т. ЩОДО РОЗМЕЖУВАННЯ ДОГОВОРУ КОМЕРЦІЙНОЇ КОНЦЕСІЇ ТА ДОГОВОРУ ФРАНЧАЙЗИНГУ	78
Кінаш О. А. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ	80
Кіндиок К. Б. ПРОБЛЕМИ УЧАСТІ ПРОКУРОРА В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ	82
Коврига О. М. СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ: ПОНЯТТЯ ТА ФУНКЦІЇ	85
Кучер І. В. СТАН ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	87
Марчук К. І. ЗБАЛАНСУВАННЯ ІНТЕРЕСІВ СТОРІН У ДОГОВОРІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ	88

Моргунець Я. А. НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	90
Муждабаєва З. Э. ПРОБЛЕМЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ЛЕГАЛЬНОГО ПОНЯТИЯ «ТОРГОВЛЯ»	92
Ніколенко О. А. ВИЗНАЧЕННЯ ПІДСУДНОСТІ В ДВОСТОРОННІХ МІЖНАРОДНИХ УГОДАХ ПРО НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ	95
Решко О. П. ЛІЦЕНЗУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АВТОТРАНСПОРТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	97
Семенякіна К. О. ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ У ТОВ	100
Сидоренко О. В. ТРЕТІ ОСОБИ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА ВИДИ	102
Сирунян В. С. ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ	105
Стопник А. М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	108
Теплюк Н. М. ВИЗНАЧЕННЯ НАЙБІЛЬШ ПРИЙНЯТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ФОРМИ ДЛЯ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ	110
Шкурупій О. Ю. ПРОБЛЕМИ ЗМЕНШЕННЯ РОЗМІРУ НЕУСТОЙКИ В ГОСПОДАРСЬКІЙ СФЕРІ: ТЕОРІЯ ТА СУДОВА ПРАКТИКА	112
Шкурупій О. Ю. ТЛУМАЧЕННЯ І РОЛЬ ПОДАТКУ В ГОСПОДАРСЬКІЙ СФЕРІ	114
Шрамович Р. М. ЩОДО НЕДОЛКІВ ЗАКОНОДАВЧОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	116

НАПРЯМ 8. ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Гордієнко К. Г. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ	119
Леськів А. М. ДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ВАГІТНИХ ЖІНОК І ЖІНОК, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ	122
Панькова О. В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЗА УМОВ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	123
Приймачук А. С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	126

тупними для малих та середніх господарств. По-третє, сільські жителі, які бажають зайнятися бізнесом поза сферою сільського господарства в сільській місцевості, мали б можливість продати чи заставити свою землю, отримавши в такий спосіб стартовий капітал для іншого бізнесу.

Згідно із ч. 1 ст. 3 ЦПК, кожна особа має право звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів. А у ст. 1 ЦПК зазначено, що метою цивільного судочинства є захист порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів [2].

З приводу цього, можна зазначити, що позивач, або людина в якій це право було порушено, має можливість звернутися до суду і надати відповідні документи, які підтверджують, що саме ця особа є володарем цього права. До таких документів можна віднести:

- 1) свідоцтво про право на спадщину;
- 2) державний акт про право власності на землю;
- 3) договір дарування та інші.

Презумпція правомірності володіння (ч. 2 ст. 328 ЦК) у цьому випадку полягає у законності видання доказів, щодо наявності цього права, якщо інше не передбачено законом або незаконність набуття права власності не встановлено судом [3].

Щодо рухомого майна, то суд має повірити позивачеві на слово, якщо відповідач не надасть достовірних доказів про незаконність володіння та розпорядження цією реччю позивачем.

Та обставина, що презумпції, встановлені у законі, не зазначені у ст. 61 ЦПК серед підстав для звільнення від доказування, не може знівелювати їхню юридичну силу. А це означає, що прогалина, яка є у названій вище статті, має заповнюватися судом за допомогою наукової розумності.

Цивільний кодекс розділяє незаконних набувачів на недобросовісних і добросовісних [4, с.161]. Той, хто скуповує завідомо крадені речі, є водночас і незаконним, і недобросовісним набувачем. Тому закон не церемониться з ним: річ беззастережно має бути відібрана від нього.

Інша справа, якщо йдеться про того, хто не знав і не міг знати, що продавець речі не є її власником або що довіреність на продаж одержана ним злочинним шляхом. Закон ставить такого незаконного, але добросовісного набувача у більш вигідне правове становище.

У ч. 1 ст. 388 ЦК відтворено механізм захисту права власності у разі позбавлення права володіння, який містився у ст. 145 ЦК УРСР і у ст. 50 Закону України «Про власність»: від незаконного, але добросовісного набувача річ може бути витребувана лише тоді, коли вона була викрадена, загублена власником або вибула із володіння власника іншим способом помимо його волі. Нерухомість не можна викрасти чи загубити, але можна незаконно заволодіти нею за допомогою фізичного насильства, погрози, застосування психотропних речовин, фальсифікації довіреності, підписання договору іншою особою тощо. З цього випливає, що у ст. 388 ЦК міститься достатня законодавча база, здатна захистити право власності.

Але в реальному житті судді обережно застосовують цю статтю при винесенні рішення щодо добросовісного набувача завідома викраденого майна. Вони більш схильються до такого висновку, що відікація може стосуватися лише першого правочину із чужим майном. Якщо перший набувач відразу ж продає незаконно придбане ним чуже майно іншій особі, слід встановити обмеження щодо застосування наслідків недійсності правочину.

Така позиція, яка заздалегідь утверджується у судовій практиці, здатна сприяти рейдерським захопленням ласих шматків чужої нерухомості. Вона суперечить конституційному принципу недоторканності приватної власності.

Якщо у злочинній змові брав участь приватний нотаріус, він відповідатиме перед потерпілим усім своїм майном. Якщо ж довіреність, наприклад, на продаж квартири була сфальсифікована начальником СІЗО, відповідатиме держава.

Рекомендації:

1) Приділити особливу увагу виконанню судових рішень щодо захисту права власності, зокрема, яким присуджено виплатити особам певних коштів, повернути певне майно чи утриматися від дій щодо пошкодження чи заволодіння майном.

2) Формалізувати права власності на окремі об'єкти власності, зокрема, передбачити види документів, що засвідчують право власності на певні об'єкти (наприклад, акції тощо).

3) Удосконалити механізми реєстрації прав на нерухоме майно та їх обмежень.

4) Забезпечити чітке правове регулювання та справедливую процедуру щодо примусового викупу нерухомого майна в суспільних інтересах, зокрема, житлових будинків і квартир, землі тощо. При цьому потрібно чітко забезпечити право особи на співрозмірну та справедливую компенсацію за вилучене майно, а визначення та надання цієї компенсації повинно в часі передувати вилученню майна. Оцінка майна, що підлягає вилученню, повинна здійснюватися за реально діючими на цей момент цінами.

5) Зняти мораторій на примусовий продаж державного майна.

6) Зняти мораторій на купівлю-продаж земельних ділянок з метою розвитку села, залучення інвестицій у сільськогосподарське виробництво, припинення тінювих схем продажу землі, що існують сьогодні.

Література:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Цивільно-процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Цивільне право України: Навч. посіб. / Ю.В.Білоусов, С.В.Лозинська, С.Д. Русу та ін. – За ред. Р.О. Стефанчука. – К.: Наукова думка; Прецедент, 2004. – 448 с.

Семків В. В.

аспірант

кафедри цивільного права

Юридичний інститут

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника»

м. Івано-Франківськ, Україна

МЕТА ЯК ІСТОТНА УМОВА ДОГОВОРІВ ОРЕНДИ ПРИБУДНИХ РЕСУРСІВ

Як правило, при укладенні договору сторони прагнуть досягнути конкретної мети, при цьому, укладаючи договір сторони можуть переслідувати не одну, а декілька цілей. Так, вважається, що договір укладається для досягнення тих цілей, які сторони ставили перед собою [1, с. 102]. При цьому юридичне значення має лише найближча з декількох цілей, а всі інші презюмуються юридично байдужими. Так, такою найближчою ціллю у договорі оренди є, як зазначає О. О. Іванов, забезпечення передачі

майна в тимчасове користування. У цьому зацікавлені обидві сторони договору. Орендар, як правило, має тимчасову потребу в майні, а орендодавцеві, у свою чергу, дане майно не потрібне або він має на меті отримати прибуток з його передачі у користування [2, с. 168]. Мета, з якою дане майно буде використовуватися після такої передачі є не суттєвою з правової точки зору, правового значення немає та знаходиться поза межами правової площини договірної регуляції включно до того моменту поки продовжує охоплюватися правомірною поведінкою сторін та не буде суперечити закону. Отож, метою договору є той правовий результат, на досягнення якого спрямований правочин і який повинен характеризуватися законністю та здійсненістю. Саме мета договору робить його таким, яким він є, а не іншим (наприклад, договір найму, а не купівлі-продажу). З цього приводу В. А. Васильєва зауважує, що сутність будь-якого правового відношення полягає в його спрямованості, тому саме основна мета, а не супутні елементи повинні визначати його правову природу [3, с. 113]. З цього приводу автор слушно підкреслює, що мета договірної правовідносини зводиться в кінцевому результаті до обслуговування інтересу, задоволення якого прагне суб'єкт. Інтерес спонукає до виникнення правовідносини, але знаходиться поза його межами [3, с. 133].

Правова мета, заради якої вчиняється правочин, в літературі інколи іменуються підставою правочину (causa) [4, с. 215-218]. Наприклад, підставою договору найму є одержання речі в користування (для наймача) та одержання плати (для наймодавця). У разі відсутності такої мети неможливо вести мову про найм. Якщо одна особа передає іншій річ у користування, розраховуючи отримати плату за це, а інша особа вважає, що вона може користуватися річчю безоплатно, наявні різні уявлення осіб про підставу правочину, що може бути підставою для визнання його недійсним [4, с. 218].

В різні часи поняття «мета договору» розумілося неоднаково. В літературі, зокрема, зазначається, що мета (кауза) правочину – часто живий термін, багатозначний юридичні значення якого перебиваються [5, с. 221]. Історія становлення даного поняття також сприймається науковцями неоднозначно: одні вважають, що дане поняття зародилося і сформувалося в римському праві, де під каузою розумівся суб'єктивний мотив, який спонукав до певної поведінки [6, с. 139]; намір [7, с. 166-167; 8, с. 274; 9, с. 260-263]; відносини сторін, які призвели до укладення правочину [10, с. 309]; «певна причина, привід до чогось» [11, с. 62], інші ж вважають, що, «наближаючись до сучасної ідеї каузальності, римське право не дійшло до неї» [12, с. 127-128].

На думку Д. Гримма той нормальний об'єктивний результат, який має бути досягнутий за допомогою цих майнових жертв, незалежно від різноманітних суб'єктивних цілей, які можуть переслідувати сторони, укладаючи правочин, і становить каузу правочину [13, с. 102]. Дослідник звертає увагу на те, що необхідно чітко розрізняти каузу як об'єктивну мету правочину, та суб'єктивні цілі (мотиви), які спонукають особу укладати правочин задля досягнення цієї мети [13, с. 102-103]. Загалом під мотивом договору розуміється стимул його укладення, який дозволяє встановити, чому особа вступає у договірне правовідношення. Інколи терміни «мета» та «ціль» ототожнено визначаються як стан в майбутньому, котрий можливо змінити відносно теперішнього та варто, бажано або необхідно досягнути [14].

Як бачимо, в літературі існують неоднозначні підходи до розуміння понять «мета», «ціль», «мотиви» не тільки як правових категорій, а й як мовних сполук. Намагаючись додати ясності даному питанню, ми схилиємося до того, що мотивом сторін до вступу у конкретне договірне правовідношення є, насамперед, інтерес. З цього питання слушно є позиція В. А. Васильєвої, яка визначає інтерес як «те, до задоволення чого прагне суб'єкт, вступаючи в суспільне правовідношення», як «спонукальний фактор до встановлення правовідносин, який передує їм та лежить поза їх межами» [3, с. 130-131].

Слід також розмежовувати поняття «ціль» та «мета» договору. Так, російському терміну «цель» в українській мові відповідають два іменники «ціль» та «мета». При цьому тлумачний словник української мови визначає ціль як «предмет, істота або місце, куди спрямовують постріл, кидок, удар тощо або ж у переносному значенні те саме, що мета» [15, с. 600; 16, с. 1365]. Мета визначається як «те, до чого прагнуть, чого намагаються досягти» [15, с. 600; 16, с. 520]. З метою юридично правильного вживання усталених словосполук вважаємо за доцільне вживати термін «мета», коли йдеться про той правовий результат, якого намагаються досягти сторони шляхом укладення договору. В той же час вважаємо правильним використовувати термін «цільовий», коли йдеться про використання природних ресурсів з конкретною метою, оскільки даний термін вживається виключно у переносному значенні і означає: «1) спрямований на здійснення, досягнення якої-небудь мети, 2) призначений для певної мети; не може бути використаний для інших потреб; пов'язаний з використанням чого-небудь з певною метою» [16, с. 1365].

Значення мети договору у випадку з договором оренди природного ресурсу є юридично значимим та необхідним кроком у формуванні договірної правовідносини. При цьому мета договору у даному випадку не є юридично байдужою і не знаходиться поза межами правового ракурсу, більше того – вона є однією із центральних елементів (поряд із умовою про строк та умовою про плату) договору та визначає спрямованість договірних зобов'язань. Об'єднуючою правовою метою договору оренди природного ресурсу є передача природного ресурсу у користування відповідно до цільового призначення останнього (для орендаря) та отримання зустрічного майнового задоволення (для орендодавця).

Так, як правило, природні ресурси надаються для всіх цілей, характерних для того чи іншого виду природокористування. Так, цільовий характер орендного землекористування визначається через призму поділу земель на категорії, але є випадки, коли природні ресурси надаються лише для визначених цілей. Так, водні об'єкти надаються в оренду тільки для риборозведення, виробництва сільськогосподарської і промислової продукції, у лікувальних та оздоровчих цілях. Обмеження стосовно цілей природокористування присутні також у лісовому законодавстві (для потреб мисливського господарства, культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей, проведення науково-дослідних робіт). Такі обмеження, в першу чергу, зумовлені необхідністю захисту та охорони природних ресурсів як особливо важливих компонентів природного середовища.

Література:

1. Спасибо-Фатеева І. Розірвання договору: підстави, порядок, наслідки / І. Спасибо-Фатеева // Право України. – №9. – 2012. – С. 102–109.
2. Гражданское право: учебник: [у 3 т.]. / под ред. А. П. Сергеева, Ю. К. Толстого: 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Проспект, 2005. – Т. 2: Аренда / А. А. Иванов – 848 с.
3. Васильєва В. А. Проблеми цивільно-правового регулювання відносин з надання посередницьких послуг [монографія] / Васильєва Валентина Антонівна. – Івано-Франківськ, 2006. – 409 с.
4. Борисова В., Баранова Л. Цивільне право України / В. Баранов, Л. Баранова. – Том 1. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 480 с.
5. Пиляева В.В. Римское частное право / В.В. Пиляева. – СПб.: Питер, 2002. – 267 с.
6. Черниловский З. М. Лекции по римскому частному праву / З. М. Черниловский. – М.: Юрид. лит., 1991. – 208 с.
7. Новицкий И. Б. Основы римского гражданского права / И. Б. Новицкий. – М.: Зерцало, 2007. – 316 с.

8. Римское частное право / Перетерский И. С., Новицкий И. Б., Флейшиц Г. А. и др. – М.: Юрид. из-во МЮ СССР, 1948. – 583 с.
9. Римское частное право: [учебник] / Под редакцией И. Б. Новицкого и И.С. Петеретерского. – М.: Юрист, 1996. – 308 с.
10. Покровский И. А. История римского права / И. А. Покровский. – Петроград: Право, 1918. – 430 с.
11. Бартошек М. Римское право: понятия, термины, определения / М. Бартошак. – М.: Юрид. лит., 1989. – 448 с.
12. Годеме Е. Общая теория обязательств / Е. Годеме. – М.: Изд-во Министерства юстиции СССР, 1948. – 507 с.
13. Гримм Д. Д. Лекции по догме римского права : [Издание пятое, исправленное и дополненное] / Д. Д. Гримм. – Петроград : Гос. типография, 1916. – 422 с.
14. Мета та ціль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%B0>.
15. Новий російсько-український словник-довідник: Близько 65 000 слів / С. Я. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко, К. В. Ленець, Л. О. Пустовіт. – К.: Довіра, 1996. – 797 с.
16. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.

НАПРЯМ 6. СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО

Вознюк В. В.

студентка

Юридичний інститут

*Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна*

ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ СУДУ У ВИРІШЕННІ ПИТАННЯ ПРО РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ ЗА ЗАЯВОЮ ПОДРУЖЖЯ, ЯКЕ МАЄ ДІТЕЙ

Статистика свідчить, що кожний другий шлюб в Україні приречений на крах. Розлучення стали буденною справою, їх уже не сприймають як щось рідкісне. Але розлучення – це лише перший крок великого шляху, на який стає подружжя, приймаючи рішення про те, щоб крокувати долею порізно. Надалі виникають питання про розподіл майна, визначення місця проживання дитини, стягнення аліментів тощо.

Право на звернення до суду у вирішенні питання про розірвання шлюбу за заявою подружжя, яке має дітей виникає тоді, коли є передбачені законом передумови – наявність малолітніх чи неповнолітніх дітей, взаємна згода подружжя на розірвання шлюбу, домовленість про те, з ким із подружжя будуть проживати діти, яку участь у забезпеченні умов їхнього життя братиме той з батьків, хто буде проживати окремо, а також про умови здійснення ним права на особисте виховання дітей.

Розірвання шлюбу, здійснене судом після набрання чинності Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», не підлягає державній реєстрації в органі державної реєстрації актів цивільного стану. У таких випадках документом, що засвідчує факт розірвання шлюбу, є рішення суду про розірвання шлюбу, яке набрало законної сили.

Розірвання шлюбу відповідно до ст. 51 Конституції України поставлене під контроль держави і може здійснюватися тільки відповідними державними органами: чи органом РАЦСу, чи судом. Розірвання шлюбу за згодою подружжя здійснюється органами РАЦСу, якщо подружжя не має дітей, та судом, якщо подружжя має неповнолітніх дітей. Особливістю даної категорії справ є те, що розірвання шлюбу зачіпає інтереси дітей. Вирішення питань, що стосуються неповнолітніх дітей, не входить і не може входити до компетенції органів РАЦСу, оскільки акти, що приймають органи РАЦСу та суду мають різну юридичну значимість. В даному випадку можливості суду є значно більшими, ніж державного органу РАЦСу, оскільки в компетенцію суду також входить й розгляд спорів, пов'язаних з утриманням і вихованням дітей. Отже, це свідчить про правильність законодавчого закріплення щодо судового порядку розгляду та вирішення справ про розірвання шлюбу за заявою подружжя, яке має дітей.

На даний момент відповідно до Цивільного процесуального кодексу України [3, с.110] і Сімейного кодексу України [2, с.35] справи про розірвання шлюбу за заявою подружжя, яке має дітей, розглядаються судом в порядку окремого провадження.

Суд не має права відмовляти в розірванні шлюбу, якщо обидва подружжя заявляють про це вимоги. Подаючи спільну заяву про розірвання шлюбу, подружжя тим самим засвідчують свій спільний інтерес – припинити шлюбні відносини, тому відсутність сторін з протилежними інтересами – важлива ознака необхідності розгляду даної категорії справ в порядку позовного провадження.